

Što se tiče spora stranaka u pogledu valjanosti klauzule u teretnici o oslobadjanju brođara od odgovornosti, sud je zauzeo stajalište da brođar, bez obzira na klauzule u teretnici, ima pravo dokazati da je šteta prouzrokovana vlastitom manom robe, i da u tom slučaju on neće odgovarati za štetu. Prema tome sud se nije ni upustio u ispitivanje valjanosti odnosne klauzule. Tužitelj je u potkrepu svoga tužbovnog zahtjeva naveo da teretnica nije sadržavala nikakve klauzule o stanju robe, iz čega proizlazi da je brođar teret primio u zdravom stanju. Šteta je prema navodima tužbe nastala od nepravilnog slaganja tereta u brodu, te zbog nedovoljne ventilacije skladišta, jer je roba bila smještena u nečistim skladištima. Na ove navode Apelacioni sud odgovara da je poznato da se o vlastitoj mani robe radi svaki put kad je priroda robe ili njeno stanje takvo da ju čini nesposobnom da izdrži tegobe i rizike puta. Ova roba može izvana biti potpuno zdrava i normalna, ali ipak u unutrašnjosti sadržavati uzroke kvara. Prema tome brođar ima pravo dokazati da je šteta prouzrokovana vlastitom manom robe, i ako je ona izvana bila zdrava i neoštećena.

Teret je od ukrcaja do iskrcaja proboravio u brođskom skladištu 150 sati. Jedan laboratorijski institut izvršio je s potpuno zdravom robom pokus podvrgavajući ju istim uvjetima kojima je bila izložena na brodu konkretna roba, i došao do rezultata da se pojavio bitno isti kvar kao i kod spornog tereta. Vještaci su utvrdili da na brođaru nema nikakve krivnje. Ustanovljeno je da su skladišta normalno zračena i da u njima nije bilo ničega nenormalnog.

Zbog ovih razloga Apelacioni sud je oslobodio brođara dužnosti naknade štete.

(DMF 1967, str.482)

B.J.

APELACIONI SUD, Pariz

Presuda od 15.II 1967.

Brod "Schie Lloyd"

Prijevoz stvari morem - Klauzula u teretnici o nadležnosti inozemnog suda je pravovaljana

Osiguravajuće društvo "Prévoyance", subrogirano u prava svoga osiguranika-krcatelja, tužilo je Agenciju Freval, s kojom je krcatelj zaključio ugovor o prijevozu, za štetu koja je nastala na teretu. Agencija Freval je is-

takla regresni zahtjev, odnosno zatražila da prema njoj preuzmu odgovornost Kraljevski Lloyd u Rotterdamu (brodar) i Agencija Pontecost u odredišnoj luci Noumei. Oba tuženika su na to istakla proti Frevalu prigovor nenadležnosti francuskog suda na temelju klauzule u teretnici prema kojoj je bio nadležan sud u Rotterdamu. Prvostepeni sud u Parizu odbio je prigovor nenadležnosti iz razloga što je jedan od tuženih Francuz, i što je glavni spor u vezi s pozivanjem na jamstvo o kojemu se ovdje radi.

Apelacioni sud je uvažio prigovor nenadležnosti francuskog suda, istaknut od nizozemskog broдача, iz slijedećih bitnih razloga:

Propisi Zakonika o građanskom postupku koji se odnose na sutuženike pretpostavljaju da je barem jedan od tih sutuženika podvrgnut "ratione loci" sudbenosti suda pred kojim se raspravlja. U ovom slučaju stranka koja je Francuz (Noumea) nije na području nadležnosti pariskog prvostepenog suda, pa po tome propis čl.59. toga zakonika ne dolazi do primjene. Činjenica da je producirana u parnici teretnica u kojoj stoji uglavak o nadležnosti nizozemskog suda pokazuje da se naručitelj prijevoza odrekao propisa koji bi davali nadležnost francuskim sudovima, a to tim više što odnosni propisi nisu prinudne prirode. Propis posljednjeg stavka čl. 10. Zak. od 2.IV 1936, koji zabranjuje ugovaranje klauzula kojima se mijenja teritorijalno nadležni sud, odnosi se samo na kabotažu, a ovaj spor nije nastao iz kabotaže. Prema tome tuženi u glavnom sporu mora podnijeti protiv broдача tužbu pred nadležni sud u smislu uglavaka teretnice.

(DMF 1967, str.344)

E.P.

Bilješka.- Ova sudska odluka, koja je uostalom u skladu sa stalnom tendencijom judikature, pokazuje šire shvaćanje potreba prometa od presuda američkih sudova. Zak. od 2.IV 1936. stavljen je van snage Zak. od 18.VI 1966. (čl.58), kojega je tekst objavljen u ovom periodiku br.32. Novi zakon više nema nikakvog posebnog ograničenja s obzirom na ugovorenu nadležnost suda, pa se može smatrati da će u tom pogledu praksa francuskih sudova biti još liberalnija.

E.P.